

DAVRANIŞSAL COĞRAFYA

Mekânsal Davranış, Aktivite Mekanları ve Zaman Coğrafyası

1960'larda farklı bir yaklaşım olarak ortaya çıktığında davranışsal coğrafyanın özgün motivasyonu, insan faaliyetini mekânda açıklamak ve kişinin bireyselliğini ayırık düzeye yerleştirmek olarak gelişti. Bu, bazı davranışsal coğrafyacıları bilişsel çalışmalara yönlendirirken, diğerleri bireysel mekânsal davranışları ve faaliyetleri ölçmeye ve analiz etmeye yöneltti. Bu tür yönelimler hem işle ilgili geçici seyahatler, hem de yeni bir eve taşınma veya yer değişikliği ve göç etmek gibi nispeten kalıcı hareketlilikleri de içermektedir.

DAVRANIŞSAL COĞRAFYA

Hägerstrand 1970, mekânsal aktiviteyi incelemek için, özellikle mekânları değil, coğrafyacıları faaliyetin zamansal yönleri üzerine odaklayarak, yeni ve geniş kapsamlı kavramlar sunmaktadır:

Mekan-zaman bütçelerini ve zaman coğrafyasını tanıtan temel çalışma. Mekansal faaliyetlerin yerleri üzerindeki belirli kısıtlama türlerini tartışır, belirli mesafelere seyahat etmek için mevcut olan süreye bağlı olarak, kişinin ulaşım modunun bir fonksiyonu, başkalarıyla işbirliği yapma ihtiyacı, gece eve dönme ihtiyacı vb.

DAVRANIŞSAL COĞRAFYA

Miller 1991, zaman coğrafyasında en iyi modern çalışmalardan bazılarını temsil etmektedir. Özellikle otomatik coğrafi bilgi toplama ve işlemeyle ilgili yeni teknolojilerin muazzam potansiyelini kullanmaktadır.

Kwan 1999, coğrafyadaki toplumsal cinsiyet konularına zaman coğrafyasına odaklanır; Aynı zamanda, beşeri coğrafyadaki niteliksel ve niceliksel yaklaşımların uzlaştırılmasını sağlar:

Özellikle kadınlar tarafından deneyimlendiği gibi, uzay-zaman kısıtlamalarının aydınlatılmasında, erişilebilirlik kavramını gözden geçirir. Seyahat günlüklerinden elde edilen veriler ağ tabanlı bir coğrafi bilgi sisteminde (GIS) analiz edilir. Zaman coğrafyasını, CBS, niteliksel yöntemleri ve cinsiyet sorunlarını birleştiren genişletilmiş bir araştırma programının parçası.

DAVRANIŞSAL COĞRAFYA

Torrens 2012, yapılandırılmış ortamlarda insan yaya aktivitesinin karmaşık ve karmaşık modellemesi bağlamında, zarfı sanal tabanlı simülasyon ile aracı tabanlı hesaplamalı modellemenin bütünleşmesinin en uç noktasına iter:

Davranışsal coğrafyanın ayırık yaklaşımını hesaplama gücünün bir modele oturtma gücünü gösterme çabaları. Bu tür modellerin, insan hareketliliğinin ve aklının yanı sıra çevredeki ortamların daha gerçekçi formalizasyonlara dayanarak daha iyi çalıştığını savunur.

DAVRANIŞSAL COĞRAFYA

Zaman kavramı, akıŐkanlıđı ifade eder. Gece- gündüz, haftalar- aylar, mevsimler ve yıllar olmak üzere farklı dönemsel demleri tarif etmek için kullanılan soyut bir süreçtir. Hatta uzun süreli dönemler için de farklı adlandırmalar (yüzyıl ve milenyum gibi) kullanılmaktadır. Zaman kavramı genellikle, çizgisel, döngüsel ve noktasal olmak üzere üç farklı şekilde tarif edilmektedir. Zaman bazen yavaş, bazen de hızlı akar. Bu nedenle, objektif ve sübjektif zaman olmak üzere iki farklı şekilde tanımlanır.

- ✚ Gerçek (objektif) zaman; ölçülebilen ve gözlenebilen saat zamanıdır.
- ✚ Algılanan (sübjektif) zaman; ölçülmesi, değerlendirilmesi zor olan zamandır.

DAVRANIŞSAL COĞRAFYA

Davranışsal coğrafyacılar göre, zaman ve mesafe kavramları objektif değil, tam aksine sübjektif ve göreceli olduğudur. Dolayısıyla davranışsal coğrafyacılar, *objektif zaman ve mesafe* yaklaşımlarından ziyade *sübjektif mesafe ve zaman* yaklaşımını savunmaktadırlar. Böylelikle, uzaklık ve akışkan zaman formlarının kişiye göre değişim gösterdiğini savunmaktadırlar. Örneğin; BİR SENE'nin değerini sınıfta kalan bir öğrenciye sorun
BİR AY'ın değerini, prematüre bir bebeği dünyaya getiren anneye sorun
BİR HAFTA'nın değerini, haftalık derginin editörüne sorun
BİR DAKİKA'nın değerini, treni henüz kaçırmış bir kişiye sorun
BİR SANİYE'nin değerini, bir kazayı kıl payı atlatmış bir kişiye sorun
BİR MİLİSANİYE'nin değerini, Olimpiyatlarda gümüş madalya kazanan sporcuya sorun (Zaman yönetimi, 2018).

DAVRANIŞSAL COĞRAFYA

Boő Zaman

Boő zaman kavramı, modern insan ve tüketicici refleksin en temel ihtiyacı ve kendini var etme aracıdır. Farklı Őekillerde karőımıza çıkan boő zaman, baskıdan kurtulmak, kısıtlamalardan serbestliğe geçmek, özgürlük, seçme hakkı, iő sonrası arta kalan zaman, mecburi görevler yapıldıktan sonra kalan zaman Őeklinde tarif edilmektedir (Aytaç, 2004a). Boő zamanın farklılaőmasında birçok deĐiőken etkilidir. Bu deĐiőkenler; kültür, eğitim, mekân, kırsal-kent, modern-post modern yaşam, geliőmiőlik düzeyi vb. Őeklinde sıralanabilir. Dolayısıyla, boő zaman herkes için olduğu gibi toplumdan topluma farklı anlamlar taőıyabilmekte ve zaman içerisinde ve duruma göre deĐiőebilmektedir.

DAVRANIŞSAL COĞRAFYA

Boő zaman, bugün olduğu gibi geçmiő dönemlerde de tanımlanmaya ihtiyaç duyulmuő bir kavram olarak karőımıza çıkmıőtır. Örneğin, “Antik Yunan’da boő zaman, iyilik, güzellik, hakikat ve bilgi gibi dünyanın üstün değerleriyle uėraőmak, bunlar üzerine dőnmek olarak anlaőılmıőtır. Bu dőnceye göre, boő zaman, bir őey yapılmayan zaman değildir. Aksine, seçkinlik, derin dőnme, estetik hazlar ve beğeni oluőturma zamanıydı. Boő zaman bir lde ruhun arındırılması, derin dőnmsellik yüklü bir zaman olarak görülüyordu (Aytaç, 2004b).

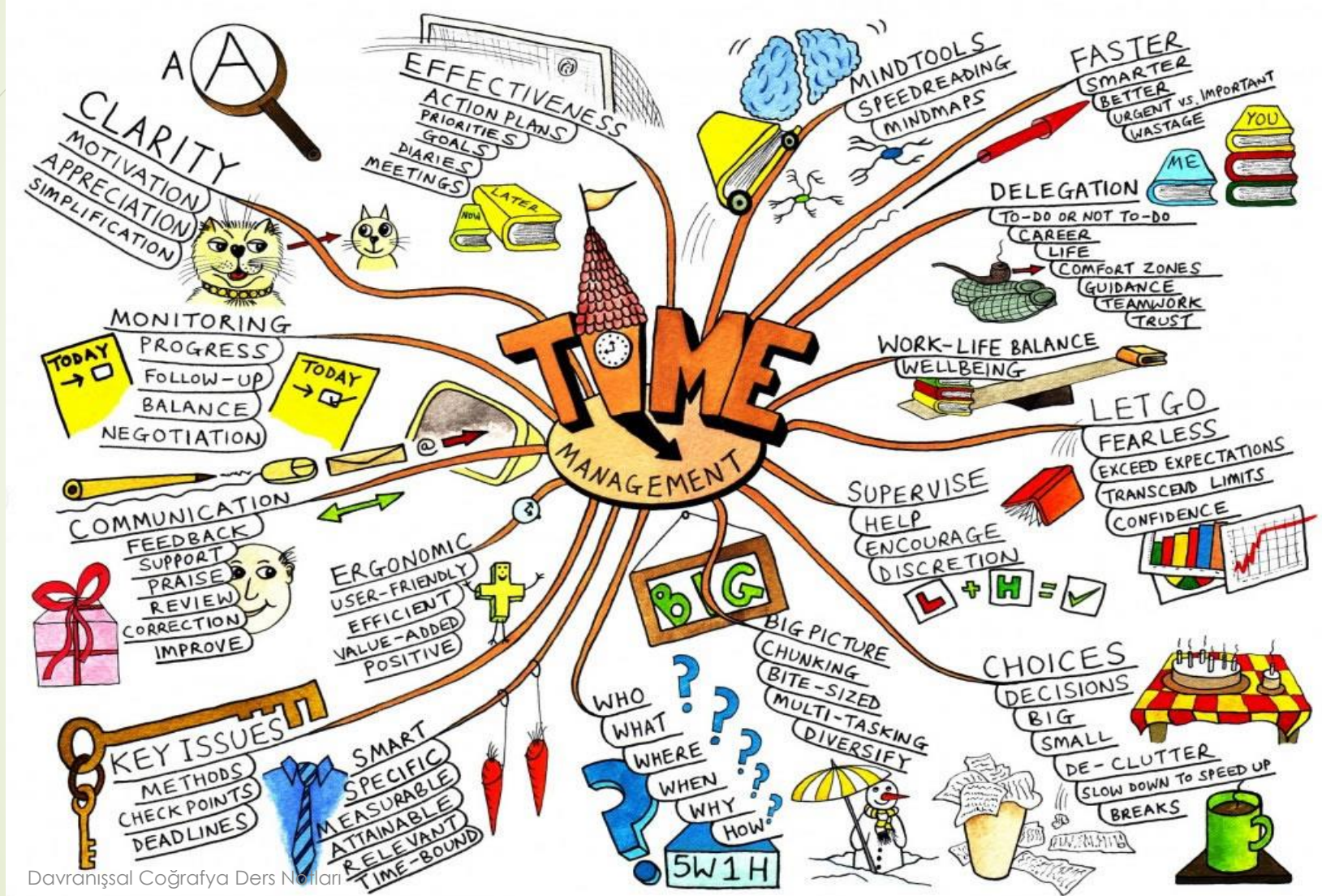
DAVRANIŞSAL COĞRAFYA

Birey tüketim eylemini yaşamının merkezine konumlandığında (Baudrillard, 2004), mekân ve zaman soyut bir düzleme taşınmakta ve tüketimci refleks diğer değişkenlerle birlikte tüketim toplumunu yaratmaktadır. Oluşan bu toplum uluslararası bir özellik kazanmakta ve dünyanın farklı ülkelerinde benzer yaşam tarzlarına sahip insanların sayıca çoğalmasına neden olmaktadır. Dolayısıyla kapitalizmin sistemli bir şekilde güdelediği bu tüketim toplumu doğal olarak yeni bir kültür yaratmaktadır (Alaeddinoğlu, 2018:347).

Uluslararası küresel bir özellik taşıyan bu kapitalist kültürün tüketicileri haz-zevklerini ulusal sınırların dışına taşıyarak yeni bir kimlik meydana getirmektedirler. Bu yeni kimlik ya da tüketim kültürü sadece ticarete konu olan şeyleri değil aynı zamanda zaman ve mekan da dahil her şeyin tüketilebileceğine dair bir yaklaşımı tüketim eyleminin merkezine koymaktadır (Sungur, 2011).

DAVRANIŞSAL COĞRAFYA

10

Davranışsal Coğrafya Ders Notları